ד"ה משלם מה שבתוכו. רבא מתרץ לה לטעמיה בכלים שדרכן להטמין בגדים: אלא דמי גדיש. אם הבעירו בעל השדה בלא קביל עליה אלא בטוירותא דגדיש: חטין וחיפן בשעורים. אע"פ שנותן לו רשות לחטין אינו משלם אלא שעורין דאמר ליה לא רמיתי אלא שעורין לפיכך לא נזהרתי בהן כל כך: מאי הוה ליך גביה דאוקמיה. בידיה שברפתו או שהשלכתו ליס. ולא דמי למשאיל מקום לחבירו להגדיש שעורין והגדיש חטים דאמרן לעיל אינו משלם אלא דמי שעורין דמבעיר לא מזיק בידים הוא אלא פושע כדכתיב[ה] כי תצא אש מעצמה מפי המורה: פשעה בו. לא שמרתו כדרך השומרים ואבד: [בדרבא] מסייעא לה. משמיה דרבא אמריתו לה: שעורין וחיפן בחטין. נותן לו רשות להגדיש שעורין ולא חטין: שמעת מילתא לר' יהודה. אליבא דר' יהודה דמתני': עשו תקנה נגזל באש. כי היכי דתקנו רבנן לנגזל לישבע כמה גזלו ויטול דתנן במסכת שבועות (דף מד:) אלו נשבעין ונוטלין השכיר והנגזל כך תקנו באש שישבע מה הטמין ויטול: אליבא דמ"ד לא דייניגן דינא דגרמי. בפרק הגוזל ומאכיל (לקמן דף קיז:): בכספתא. אלבגז שמניחין בו כספים: אמיד. עשיר שאומדין אותו לכלי כסף:

מתני'

במה דברים אמורים במדליק בתוך שלו והלכה ודלקה בתוך של חבירו אבל במדליק בתוך של חבירו משלם כל מה שבתוכו. כלומר בדבר שדרכו כגון מוריגים וכלי בקר אבל ארנקי בגדים לא מחייבי רבנן אע"פ שדקדקנו [ו] בכל הני לעיל שיהא משלם כל מה שבתוכו לרבנן כמו לר' יהודה הני מילי היכא דקתני ומודים או היכא דקתני דברי הכל אבל הכא במה דברים אמורים קתני ורבנן מילתייהו מפרשי ולא אמילתא דרבי יהודה קיימי:

שאינו משלם אלא דמי שעורים. במדליק בתוך שלו חייבי דאי במדליק בתוך של חבירו שעורין והגדיש חטין למה לא ישלם חטין כיון דחזי להו ובסמוך מדמי להו נמי לנותן דינר זהב לאשה ופשעה בו משמע דהיינו מדליק בתוך שלו והלכה בתוך של חבירו:

לרבי יהודה דמחייב על נזקי טמון **באש בו'.** לרבנן נמי הוה מצי למימר דעשו תקנה בבירה בכל דבר ובגדים במוריגין אלא רבותא אשמועי' לרבי יהודה אפי' ארנקי בגדים עשו תקנת נגזל:

עשו תקנת נגזל במסור **או לא.** כתב רב אלפס כגון שיש עדים שמסרו ואיבד ממונו ואין יודעין כמה תיקו וכל תיקו דממונא לקולא ובשם רב האי גאון כתוב שישבע ויטול מחצה שכל תיקו דממונא חולקין ואין נראה לר"י לחייב כלל משום תיקו ור"ת מפרש דהך בעיא כשהמוסר מכחיש את המסר דומיא דנגזל בשבועות דגזלן מכחישו אבל אם המוסר עצמו אינו יודע כמה ישבע נמסר כמה הפסיד ויטול ולר"י נראה דהך בעיא אפילו אין המוסר יודע דומיא דתקנת נגזל באשו שאין המבעיר יודע כמה הפסיד הניזק דמבעי ליה במסור אי עשו תקנתא או לא:

מי מנחי אינשי מרגניתא בכספתא **או לא.** אפילו יש עדים שהיה בו מרגניתא מבעיא ליה דשמא לא אבעי ליה לאסוקי אדעתיה להאי ולא אמרינן מאי הוה ליה גביה דאוקיה כיון דלא רגילי אינשי לאנוחי כלל ולא דמי לדינר זהב דלעיל דאבעי לה לאסוקי אדעתא טפי דפעמים שאומר כן דילא שאם היתה יודעת שהוא של זהב לא היתה שומרתו ולא דמי נמי לארנקי בגדים דרגילין טפי דמנחי מרגניתא בכספתא ואין לפרש דלעניין שבועה מבעיא ליה אי עשו תקנת נגזל ויהא נאמן לומר שהיה בו מרגניתא דא"כ מה היה אומר לרב אשי לאו היינו מתני' מה ענין זה למשנתינו:

מה בין גזלן לחמסן. בלישנא דקרא אין חילוק ביניהם והכא קבעי מה בין גזלן דרבנן לחמסן דרבנן דתניא בפ' זה בורר (סנהדרין דף כה:) הוסיפו עליהם הגזלנים והחמסנים ומפרש גזלן לא יהיב דמי ובמלאכת מרש שוטה וקטן כדמוקי ליה התם דאין פסול מן התורה אלא משום דרכי שלום: **חמסן יהיב דמי.** וכשלא אמר רואה אני כדמפרש אבל מן התורה אינו פסול אלא היכא דלא יהיב דמי אבל היכא דיהיב דמי כשר אע"ג דלא אמר רואה אני אע"פ שעובר על לאו דלא תחמוד הא אמרי' בפרק שנים אוחזין (ב"מ דף ה: ושם ד"ה בלא) לא תחמוד לאינשי בלא דמי משמע להו וההיא דסוף מכילתין (דף קיט.) דמייתי מחמס בני יהודה דאפילו היכא דיהיב דמי הוה כאלו נוטל נשמתו ולא דרשה גמורה היא אלא אסמכתא בעלמא דחמסן דקרא היינו גזלן דלא יהיב דמי וא"ת כיון דחמסן דיהיב דמי פסול מדרבנן א"כ כי אמרי' בפ' שנים אוחזין (ב"מ ד' ה: ושם ד"ה בלא) אלא הא דאמר רב הונא משביעים אותו שבועה שאינה ברשותו ניחא מיגו דחשיד כו' ומשני מורה ואומר דמי קיימינא מ"מ מה תירץ בכך אם הוא מעכב הפקדון בידו ורוצה ליפטר בדמים בעל כרחו של בעליו הרי הוא חמסן ופסול לשבועה מדרבנן ואכתי ניחא מיגו דחשיד כו' וי"ל דמ"מ בגזלן דאורייתא אין להוכיח שלא יהא חשוד אשבועתו ועוד דחמסן דרבנן כשר הוא ואינו פסול עד שיכריזו עליו כדאמר בפ' זה בורר (סנהדרין ד' פו:) ואפילו אם הוא ידוע שנעשה חמסן בענין זה שמא לא ראו חכמים לפוסלו בכך וגם לא להכריז אלא דוקא כי שקיל וחטיף בזרוע בעל כרחייהו דבעלים והמקשה דקא פריך ניחא מיגו דחשיד כו' אע"ג דהא ודאי קיים לן דגזלן דרבנן בעי הכרזה ואינו נפסל עד אחר הכרזה כל עיקר לא הניא דברי רב הונא אלא משום דמקשה והא קעבר בלא תחמוד א"ג הכי מקשה כיון שפטר עצמו במה שטען נגנבו או נאבדו ואינו משלם דמיס אלא לפי שאינו רואה לישבע ואם היה פוטרו מן השבועה לא היה משלם כלום א"כ ניחא מיגו כו' ומשני מורה ואומר כו' וגם אם היה פוטרו מן השבועה שמא כמו כן היה משלם דמיס לפי שמעכב הפקדון בידו ולהכי לא חשיד אממונא: פסולה

סו א מיי' פי"ד מהל' נ"מ הל' יא סמג עשין מט טוש"ע ח"מ סי' תיח סעי' יד:

סז ב מיי' שם טוש"ע שם סעי' טו:

סח ג ד טוש"ע ח"מ סי' רלא סעי' ד:

סט ה מיי' פי"ד מהל' נ"מ הל' יב ופ"ז מהל' חובל ומזיק הלכה יז סמג עשין סט וסי' ע טוש"ע ח"מ סי' תיח סעי' יג וסי' ל סעי' ז וסי' שפח סעי' ח:

ע ו מיי' פ"ז מהל' חובל ומזיק הל' ז סמג עשין ע טוש"ע ח"מ סי' שפו סעי' ח:

עא ז מיי' שם פ"ח הל' ז ח סמג שם טוש"ע ח"מ סי' שפח סעי' ז וכ"כ אלפס במקומו ועוד בפ' י' דף מען:

עב ח ט י כ מיי' שם פ"ז הל' יח סמג שם טוש"ע שם סעי' ח:

עג ל מיי' פ"י מהל' עדות הל' ד ופ"י מהל' מכיר הל' ה סמג לאוין ריד טוש"ע ח"מ סי' לד סעי' יג וסי' רה סעי' מ:

עד מ מיי' פ"ח מהל' גזילה הלכה ג סמג לאוין קפו טוש"ע ח"מ סי' שנט סעי' ז:

עה נ מיי' פ"י מהל' מכירה הלכה ח סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רה סעי' ח:

עו ס מיי' פ"י מהל' עדות הלכה ד סמג לאוין ריט טוש"ע ח"מ סי' לד סעי' יג:

גליון הש"ם

גמ' עשו תקנת נגזל במסור. עיין לעיל דף נד ע"א תוס' ד"ה תמור. ולקמן ע"ב תוס' ד"ה יגאו שטרות:

מוסף רש"י

תלוה וזבין. מי שאלו אותו או עשו לו יסורין עד שמכר וקיבל הדמים ואמר רוצה אני, זביניה זביני. ולא יוכל לחזור בו (רשב"ם ב"ב מז:).

רבינו חננאל

בעי אמימר אליבא דמאן דאמ' דיינינן דינא דמסורות עשו תקנת נגזל במסור ומשתבע הנמסר ושקיל, אי לא, ועלתה בתיקו. וקימא לן בתיקו דממונא לקולא ולא משתבע ולא שקיל ולא מידי. וראינו שפסק רבינו הגאון בספר שבועות נשבע כמה נענש ונוטל מן המסור חצי מה שנענש, דקימא לן ממון המוטל בספק חולקין, ותיקו דממונא ספק הוא, ובהדיא אמרינן המסור הוא מכ"ע אבות נזיקים ולאו קנסא הוא אלא ממונא הוא, והוא מפורש בתחלת המסכת, ולא עוד אלא דחזינן סוגיא דשמעתא במסקנא עשו תקנת נגזל במפסיד ממון חבירו בידים, ונשבע ושקיל. **ההוא גברא דבטש בכספתא דחבריה וכו'.** בטש, פי' בעיטה שהיא רפיסה ברגל. בכספתא, פי' ארגז שמשימין שם הכספין. א"ל רב יימר לרב אשי טענו כסא דכספא בבירה מאי, אמר ליה חזינא אי אינש אמיד הוא וכו'. פר"ח זצ"ל שמע מינה עשו תקנת נגזל כמפסיד ממון חבירו בידים. ירושלמי. חד בר נש אפקיד בהדיה חבריה חד שק צרור ואירעו אונס. הדין הוה אמר סיגין הוה מלא ואיהו הוה אמר מיטכסין הוה מלא. אתא עובדא קומיה דרב ואמר הרי זה נשבע ונוטל. ר' יוחנן בעי מהו שיטענו דברים שאינם ראוין לו. נשמעינה מן הדא אריסיה דבר זיזא אפקיד גבי חד בר נש ליטרא דדהבא, מית בר זיזא ומית אריסיה דבר זיזא. אתא עובדא קומיה ר' ישמעאל בר' יוסי אמר מאן לא ידע דכל מה דאית ליה לאריסיה דבר זיזא, דבר זיזא הוא, דיתיהבון לבני דבר זיזא. הוה ליה לבר זיזא בנין רבן[ר]בין ובנין (ז)[ד]קיקין אמר יסבון רבן[ר]ביא פלגיא (ומאן) [וכד] דדקיקא רבן יסבון פלגא. (דמר') [דמך] ר' ישמעאל בר' יוסי. אתא עובדא קומיה ר' חייא אמר אי מאן מן הדא ליתא את שמע מינה כלום. יתיהיבון לבני דאריסיה, אמר ליה מריה דפקדונא כבר יהבית פלגא. אמר ליה מה שנתת על פי ב"ד נתת, ומה שאתה נותן על פי ב"ד אתה נותן. מהו דיימרון בנוהי דאריסיה לבנוהי דבר זיזא הוו לן מאן דנסביתון. יכילון למימר להן מה שנעשה על פי ב"ד נעשה. מהו דיימרון דקיקיא לרבן[ר]ביא נחלוק עמכון. יכלין למימר להו מציאה מצאנו. אמר ר' יצחק לית בין דקיקיא לרבריבא אלא כמי שניתן להם במתנה. א"ל רב אדא בריה דרב אויא לרב אשי מה בין גזלן לחמסן א"ל גזלן לא יהיב דמי חמסן יהיב דמי. אי יהיב דמי חמסן קרית ליה, והאמר רב הונא תליוה וזבין זביניה זביני. לא קשיא הא דאמר רוצה אני הא דלא אמר רוצה אני. פי' אע"ג דיהיב דמי כיון דבעל כרחיה שקיל ולא אמר הנגזל רוצה אני חמסן קרית ליה.

פסולה בסוכה וכמבוי. תימה דהוה ליה למימר ימעט כדאמרי׳ בריש מסכת סוכה (דף ב.) מבוי דרבנן תני תקנתא וי״ל משום דבעי למימר בסוכה נקט לשון פסולה אי נמי לפי שהיה צריך להאריך בלשון ולומר יכבה וימעט ויחזור וידליק דלמעט כמו שהיא מודלקת לא שגי כדאמרינן בפ׳ במה מדליקין (שבת דף כב:) הדליקה בפנים והוציאה בחוץ לא עשה ולא כלום והכא נמי לא שנא:

הדרן עלך הכונס

מרובה. מי קתני אין בין כו׳. משמע הכא היכא דתני אין בין לא שייך למימר תנא ושייר והקשה הר״י מאורליי״ם מהא דתנן בפ״ק דמגילה (ד׳ מ. ושם ד״ה אין) אין בין נדרים לנדבות אלא שהנדרים חייב באחריותן ונדבות אינו חייב באחריותן ואכתי הא איכא שהנדבה באה מן המעשר ונדר שהוא דבר שבחובה אין באה אלא מן החולין כדתנן בהתודה (מנחות ד׳ פא.). וי״ל דהתם לא בא לשנות כל ענין שנדר ונדבה חלוקים זה מזה אלא בא לומר שאין חיוב הבאה בזה יותר מבזה אלא אחריות אבל לענין כל תאחר זה וזה שוין וכן אין בין שבת ליום הכפורים לא איירי לכל דבריס שביניהס כגון איסור אכילה וכן אין בין י״ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד לא איירי בחומר שבשניהס כגון לאו ומיתה אלא בדבר האסור או מותר לעשות בהן ועוד י״ל דהך משנה דמגילה שנויה במסכת קנים (פ״א מ״ה) גבי עולת העוף ועולה בין נדר בין נדבה אין באה מן המעשר כיון דאין בה אכילת אדם כדדרים בסיפרי בפ׳ עשר תעשר ת״ל ואכלת ושמחת שמחה שיש בה אכילה יצאו עולות שאין עמהן אכילה ואין להאריך כאן יותר[מ]:

מרובה קתני תנא ושייר. לשון דאשון דמייתי סייעתא לא בעי למימר דשייר דסבר ההוא לישנא דכיון דקתני מרובה אין לומר שייר כמו באין בין וכן משמע הלשון דקאמר לישנא בתרא מי קתני אין בין מרובה קתני משמע שתחילה היה סבור דמרובה הוי כמו אין בין ואי״ת ומאי שייר דהאי שייר וי״ל דשייר טענת גנב באבידה דדרים לקמן רבי יוחנן דמשלם כפל ואי טענת גנב בפקדון לא משלם ארבעה וחמשה בטבח ומכר הכי נמי טוען טענת גנב באבידה ועוד שמשייר שותף שגנב מחבירו ושותפין שגנבו לא משלם ארבעה וחמשה כדאמר לקמן בפירקין (ד׳ עח:) ועוד יש מפרשים דאין לחוש הכא אם אינו משייר כי אם דבר אחד כיון דלא נחת למניינא אלא דגלי לן שיש ריבוי בכפל מארבעה וחמשה:

יצאו קרקעות כו׳. וא״ת כיון דאמעיטי משבועה כדאמרינן בפרק הזהב (ב״מ ד׳ מ:) תיפוק ליה דאין בהם כפל בטוען טענת גנב דלא משלם אלא בשבועה כדאמרינן לקמן בשמעתין וליכא למימר דאצטריך לקופץ ונשבע דבהגזל קמא (לקמן ד׳ קו.) מוכח דלא משלם אא״כ ב״ד משביעין אותו וי״ל דאצטריך להיכא דנשבע ע״י גלגול כדתנן (קדושין ד׳ כו.) זוקקין הנכסים שיש להם אחריות עם הנכסים כו׳ לישבע עליהן ומיהו לפי מאי דמסקינן לקמן האי כל ריבוי הוא מדלא כתיב הני פרטי גבי כסף וכליס וס״ל דכפל ושבועה הכל אחד ניחא דליכא אלא חד קרא לתרוייהו וא״ת וגניבה בקרקע היכי שייכא וי״ל במשיג גבול א״נ במחובר לקרקע כי ההיא די׳ גפנים טעונות וטוען שגנבו לו ה׳ ומנלא שהוא גנבם (שבועות ד׳ מב:): **יצאו** שטרות. ואם תאמר למה לי קרא למעט מכפל והא אפי׳ אבדו בידים לא משלם קרן למאן דלא דאין דינא דגרמי ואפי׳ מאן דדאין לא הוו אלא מדרבנן כדפריסית בסוף [הפרה] (ד׳ נד. ד״ה חמור) וי״ל כיון דאי איתיה לשטר בעין חייב להחזיר [מ](משלם) סלקא דעתך דכשמחזיר [מ][משלם] [מ](מחזיר) הכפל עמו:

רעהו

מתני׳ גן. אשטנצי״ל: **גמ׳ למעלה מעשרים אמה.** לא חזו לה אינשי ולא מפרסס ניסא ואתן לפרסומי ניסא בעינן:

הדרן עלך הכונס

מרובה. אין הגונב אחר הגנב כו׳. דלכתיב[ב] וגונב מבית האיש ולא מבית הגנב: **גמ׳ בטוען טענת גנב.** גנב בא וגנבו ודרשינן לקמן בשמעתין[ג] דאיירו רחמנא כפילא אם נשבע ומגלא שקרן: **לא קתני.** אלמא נהגי ד׳ וה׳ בטוען טענת גנב אם טבח ומכר: **מי קתני אין בין.** דהוי דוקא ולא שייר מידי: **קתני.** קלא דבריס שזו מרובה על זו ושייר: **שהוקשו לקרקעות.** דכתיב והתנחלתם אותם וגו׳ (ויקרא כה): **אין גופן ממון.** אלא גורמין לגבות ממון: דהא

מסורת הש״ס

א) [נ״ב כו. שבת כא:], ב) לעיל כב. שבת כא:, ג) לעיל ג., ד) [שבת כא:], ה) שבת כא:, ו) [לקמן סט: ועי׳ תוס׳ לקמן סז: ד״ה אין], ז) [לקמן סג: קו:], ח) [סוכה נד. וש״נ], ט) ב״מ מז: שבועות מב:, י) [לקמן קח:], כ) [שמות כב], ל) [לף סג:], מ) [עי׳ תוס׳ תגיגה ח. ד״ה אמאי ותוס׳ תענית יג: ד״ה מאלו], נ) ר״מ,

תורה אור השלם

1. כִּי יִגְנֹב אִישׁ שׁוֹר אוֹ שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ מְכָרוֹ חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע צֹאן תַּחַת הַשֶּׂה: שמות כא לז
2. עַל כָּל דָּבָר פֶּשַׁע עַל שׁוֹר עַל חֲמוֹר עַל שָׂה עַל שַׂלְמָה עַל כָּל אֲבֵדָה אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים יָבֹא דְּבַר שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יַרְשִׁיעֻן אֱלֹהִים יְשַׁלֵּם שְׁנַיִם לְרֵעֵהוּ: שמות כב ח

גליון הש״ס

מתני׳ החנוני חייב. עיין לעיל דף מז ע״ב תוס׳ ד״ה ה״ג אמאי:

לעזי רש״י

אשטנציי״ל [אישטינציל״א]. ניצוץ.

מוסף רש״י

גין. גיזון, אישטינציל״ם (שבת כא:) היוצאת מן הנכרזל כשהפטיש מכה עליו (ב״ב כו.) **פטיש.** קורנס גדול של נפחים (שבת כא:). **את הבירה.** בית גדול (לעיל כב.). **בעל גמל חייב.** אלא היה לו להגדיל בחבילתו שתכנס לתוך (שבת כא:). **בגר חנוכה פטור.** חנוני, שנרשות פרסום מצוה הניחה שם (שם) שמצוה להניחה ברשות הרבים לפרסומי ניסא (לעיל כב.). **למעלה מעשרים אמה פסולה.** אלא שנעשה בה עיגא למעלה מכ׳ אמה וליכא פרסומי ניסא (שבת כב.). **כסוכה וכמבוי.** דתנן בהו בהדיא בעירובין (ב.) ומסכת סוכה (ב.) דפסילי (שבת כב.).

הדרן עלך הכונס משלם תשלומי ארבעה וחמשה. כגנב עצמו, דנפקא ליה מגנב הגנב (לקמן סג:). **על כל דבר פשע.** סיפיה דקרא משמעי בטוען טענת גנב או בגנב עצמו (ב״מ נז:).

מתני׳ [מ]אגין שיצא מתחת הפטיש והזיק חייב [נ]גמל שהיה טעון פשתן ועבר ברשות הרבים ונכנס פשתנו לתוך החנות ודלקו בנרו של חנוני והדליק את הבירה בעל גמל חייב [ג]הניח חנוני נרו מבחוץ [ס] החנוני חייב [ג]רבי יהודה אומר בנר חנוכה פטור: **גמ׳** [ז]אמר רבינא משמיה דרבא ש״מ מדרבי יהודה נר חנוכה [ד]מצוה להניחה בתוך עשרה דאי סלקא דעתך למעלה מעשרה אמאי אמר ר׳ יהודה נר חנוכה פטור לימא ליה הוה ליה לאנוחה למעלה מגמל ורוכבו אלא לאו ש״מ מצוה להניחה בתוך עשרה אמרי לא לעולם אימא לך אפי׳ למעלה מעשרה מאי אמרת אבעי לך לאנוחה למעלה מגמל ורוכבו כיון דבמצוה קא עסיק כולי האי לא אטרחוה רבנן [ט]אמר רב כהנא דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרבי תנחום [ה]נר חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה פסולה כסוכה וכמבוי:

הדרן עלך הכונס

מרובה מדת תשלומי כפל ממדת תשלומי ארבעה וחמשה [ו]שמדת תשלומי כפל נוהגת בין בדבר שיש בו רוח חיים ובין בדבר שאין בו רוח חיים [ז]ומדת תשלומי ארבעה וחמשה אינה נוהגת אלא בשור ושה בלבד שנאמר [1]כי יגנוב איש שור או שה וטבחו או מכרו וגו׳ [מ]אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי כפל [נ]ולא הטובח ולא המוכר אחר הגנב משלם תשלומי ארבעה וחמשה: **גמ׳** ואילו מדת תשלומי כפל נוהגת בין בגנב בין בטוען טענת גנב ומדת תשלומי ארבעה וחמשה אינה נוהגת אלא בגנב בלבד לא קתני מסייע ליה לרבי חייא בר אבא [ס]דא״ר חייא בר אבא א״ר יוחנן [ע]הטוען טענת גנב בפקדון משלם תשלומי כפל ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה איכא דאמרי לימא מסייע ליה לרבי חייא בר אבא דא״ר חייא בר אבא א״ר יוחנן הטוען טענת גנב בפקדון משלם תשלומי כפל טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה מי קתני אין בין מרובה קתני [פ]תנא ושייר: שמדת תשלומי כפל נוהגת כו׳: מנה״מ דת״ר [2]על כל דבר פשע כלל על שור על חמור על שה ועל שלמה פרט על כל אבידה חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט [צ]מה הפרט מפורש דבר המטלטל וגופו ממון אף כל דבר המטלטל וגופו ממון [ק]יצאו קרקעות שאינן מטלטלין יצאו עבדים שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות שאף על פי שמטלטלין אין גופן ממון יצא הקדש רעהו כתיב אי מה הפרט מפורש דבר שנבלתו מטמא במגע ובמשא אף כל דבר שנבלתו מטמא במגע ובמשא אבל עופות לא ומי מצית אמרת הכי והא שלמה כתיב אמרי אנן בבעלי חיים קאמרינן אימא בבעלי חיים דבר שנבלתו מטמא במגע ובמשא אין דבר שאין נבלתו מטמא במגע ובמשא לא דהא

רבינו חננאל

מתני׳. גין היוצא מתחת הפטיש ויצא והזיק חייב. פי׳ אותן השברים שיוצאין מתחת הפטיש כשמכה [הנפחה] על הברזל שבסדן נקראין גיצין. הדרן עלך הכונס

פרק שביעי: מרובה [מרובה מידת תשלומי כפל ממידת תשלומי ארבעה וחמשה כול׳. דייקינן דשורין מידת תשלומין] כפל תשלומי ד׳ ה׳, אלא שמידת כפל נוהגת בכל דבר ומידת תשלומי ד׳ ה׳ אינה נוהגת אלא] בשור ושה בלבד. שמע מינה דגנב עצמו, וטוען [טענת גנב, כגון שהפקיד אדם שור אצל] חבירו וגנבו הוא משל(ם) מי שהפקדון אצלו, וטענ שגנ[נבו, כלומ׳ גנבוהו אחרים, ונמצא שהוא] גנבו, דינו ודין הגנב עצמו שוה, חיים משלם תשלו[מי כפל, טבחו או מכרו משלם ד׳ ה׳]. **לימא מסייע ליה לר׳ חייא בר אבא** כדמפרש בה... בהכי, מי קאתני אין בין תשלומי כפל לתשלומי ד׳ ה׳... כל דבר להיותן זה וזה שוין בו, כדתנן אין בין נדרים [לנדבות אלא שהנדרים חייב באחריותן] ונדבות אינו חייב באחריותן כשנ[אמ׳ הרי זה הא] [כ]ל דבריהן שוין ... **(אלא) [על כל] דבר פשע כול׳.** רבינו כל [דבר] המטלטל וגופו ממון ומיעטנו הקרקעות [והעבדים] ומיעטנו עוד השטרות והקדשות. ופרכינן אי מה הפרט מפורש שור חמ[ור שה, בהמה] טהורה ובהמה טמאה שפירש הכת׳ בהן טומאה במגע ובמשא, אבל עופות דלית ... במגע ולא במשא, לא.